

B- 506

Το 2013, ο Φρουζής ήθελε τον Μαυρίκιο (γνωστό στον συντάκτη ως Παναγιώτης Μαυρίκος) να γίνει η επόμενη εταιρία ξεπλύματος χρήματος. Ο Μαυρίκιος είχε εμπλακεί στο σχέδιο δωροδοκίας. Ο Μαυρίκιος έβαλε διαφημιστικό χώρο σε ιστοσελίδες για την Novartis. Η Zenith Media ήταν υπεύθυνη για την παροχή ανάλυσης όλων των διαφημίσεων στα media.

Ο Μαυρίκιος ήταν η γέφυρα ανάμεσα στη Novartis και τους κυβερνητικούς αξιωματούχους. Ο Μαυρίκιος είχε πρόσβαση σε 3-4 υπουργούς υγείας (ΟΥΖΙΟΥΣ, ΚΤΕΝΔΙΣ, ΜΥΡΟΚΟΥ και ΡΙΣΤΙΛΙΤΥ).

VIJAY IYENGAR (VIJAY)

Ο VIJAY ήταν ένας πρώην απασχολούμενος στην Novartis και ήταν γνώστης του μεγάλου προϋπολογισμού. Ο VIJAY ήρθε στη Novartis στην Ελλάδα το 2009 και μεταφέρθηκε στις ΗΠΑ τον Φεβρουάριο του 2011. Ο VIJAY ήταν ο επικεφαλής της ογκολογίας. Ο VIJAY είχε γνώση των μεθόδων που χρησιμοποιούνταν για το ξέπλυμα χρήματος της Novartis που χρησιμοποιούνταν για τις δωροδοκίες.

Για μία συνάντηση προϋπολογισμού το 2010, ο προϋπολογισμός ορίστηκε στο 1 εκατομμύριο Ευρώ συν 100.000-150.000 για πρόσβαση αγοράς για την ογκολογία. Ο VIJAY γνώριζε ότι ο Βουλκίδης ήταν ο κύριος πωλητής και ο VIJAY συναίνεσε στην έγκριση. Τα χρήματα που ο VIJAY ενέκρινε να ξεπλυθούν ήταν για εξασφάλιση προστασίας τιμής για τα σκευάσματα για την ογκολογία και τα ορφανά φάρμακα.

Ο VIJAY και ο Φρουζής είχαν εβδομαδιαίες συναντήσεις. Ο VIJAY είχε συναντήσεις με επικεφαλής όπως ο GUIDO GUIDI, επικεφαλής της ογκολογίας στην Ευρώπη, Φρουζής και MIGUEL BERNABEU, επικεφαλής της πρόσβασης αγοράς στην Ευρώπη, οι οποίοι συζητούσαν τον προϋπολογισμό για την Ευρώπη, όρια έγκρισης και πρόσβαση αγοράς για την ογκολογία.

Η NOVARTIS και η ελάττωση τιμών

Οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι και ο Υπουργός Υγείας πληρώνονταν για την εγγραφή (εισαγωγή) νέων προϊόντων στην αγορά και την προστασία έναντι ελάττωσης τιμών. Το 2011-2012 η φαρμακευτική βιομηχανία είχε μεγάλες μειώσεις τιμών. Η Novartis δεν είχε τέτοια μείωση στα φάρμακα ογκολογίας και πολύ μικρές μειώσεις σε άλλα φάρμακα. Το πρώτο τρίμηνο του 2012, ο Φρουζής είχε μία συνάντηση με τον Υπουργό Υγείας στο γραφείο του. Ο Φρουζής παρακολουθούσε συναντήσεις εβδομαδιαίας πρόσβασης στην αγορά που καθόριζαν την καμπάνια. Ο Φρουζής συμβούλευε ώστε το τμήμα να καθορίζει,

3-507

προϋπολογίζει και να καθορίζει την καμπάνια. Η θέση της εταιρίας ήταν ότι μία επένδυση της τάξης των 150.000 Ευρώ σε έναν κυβερνητικό αξιωματούχο, είχε την δυνατότητα να σώσει πολλά εκατομμύρια Ευρώ (που θα χανόντουσαν) για την Novartis. Ο Φρουζής έλαβε 120.000 Ευρώ και 30.000 Ευρώ πήγαν στην ψευδή καμπάνια.

Ερωτηματολόγιο αντι-δωροδοκίας

Το ερωτηματολόγιο προωθούνταν σε όλους τους πωλητές που ακολουθούσαν τους νόμους ισότητας και τους εργατικούς νόμους. Οι πωλητές κατά της δωροδοκίας δεν είχαν την κουλτούρα της εταιρίας να δίνουν στους πελάτες ή τους κυβερνητικούς αξιωματούχους παράνομες πληρωμές. Το ερωτηματολόγιο δίνονταν από το τμήμα πηγών στον πωλητή, όταν ο πωλητής ήταν στη διαδικασία να γίνει ένας προτιμώμενος προμηθευτής. Τα ερωτηματολόγια δεν πήγάζαν από μία συναλλαγή ενός τιμολογίου.

Το τμήμα πηγών διηύθυνε έναν έλεγχο οικονομικής υγείας (ευρωστίας) μέσω ενός εργαλείου ICAP που αποτιμούσε την οικονομική υγεία (φόροι, αποδοτικότητα, δικαστικές αποφάσεις, χρέη κλπ) των πωλητών. Η Novartis χρησιμοποιούσε έναν πωλητή και εργαζόμενους σε τρίτα μέρη προκειμένου να εκτιμηθεί η οικονομική υγεία των πωλητών. Μία κοινή πρακτική για τους γιατρούς, κυβερνητικούς αξιωματούχους και αρθρογράφους και την δωροδοκία τους ήταν να επιλέγουν μικρής αξίας εταιρίες ως πωλητές για ξέπλυμα χρήματος.

Οι εταιρίες δημοσίων εκδηλώσεων και σχέσεων ήταν το κυρίως χρησιμοποιούμενο όχημα για τις δωροδοκίες. Η ομάδα προσφοράς παρουσίαζε στον Φρουζή τα αποτελέσματα και τις συστάσεις των ερωτηματολογίων και ο Φρουζής τα ενέκρινε. Η πλειοψηφία της ομάδας προσφοράς περιελάμβανε τον Χρήστο Μπέλλο, Φαφίλα, Μαριλένα Σαλίχου και Ταμιολάκης.

Οι δύο τρόποι για να πληρώνονται οι αρθρογράφοι ήταν να τιμολογούν για υπηρεσίες και να δίνουν μαύρα χρήματα σε αυτούς. Ο Φρουζής ήταν σε επαφή με τους ιδιοκτήτες της PRESTIGE. Έτσι, υπήρχε πιθανότητα τα χρήματα να επιστρέψουν στον Φρουζή.

MARIA MARANGELI

Η υπάλληλος του Φρουζή, Μαρία Μαραγγέλη, γνώριζε το σχέδιο δωροδοκίας. Η Μαραγγέλη έστειλε ηλεκτρονικά μηνύματα για λογαριασμό του Φρουζή και υπήρχε πιθανότητα να έχει ημερολόγια των χρημάτων που κατέχονταν από τον Βουλκίδη. Η

B-508

Μαραγγέλη κρατούσε όλες τις σημειώσεις-ηλεκτρονικά μηνύματα του Φρουζή και ήξερε τα πάντα για τον Φρουζή.

ΧΟΝΔΡΕΜΠΟΡΟΙ

Υπήρχαν δύο κατηγορίες χονδρέμπορων: Απευθείας στα ελληνικά νοσοκομεία και στα ιδιωτικά φαρμακεία. Υπήρχε ένας σύνδεσμος μεταξύ των φαρμακοποιών και των χονδρεμπόρων της Novartis παρά το ότι τα φάρμακα είχαν διαφορετικές τιμές. Υφίστατο ένα ξεχωριστό τμήμα μέσα στη Novartis που ήταν επιφορτισμένο με την αύξηση πωλήσεων για τα προς εξαγωγή φάρμακα σε τοπικές θυγατρικές. Υπό το Ελληνικό Δίκαιο, στους χονδρεμπόρους επιτρεπόταν να εξάγουν φάρμακα. Πάντως έπρεπε να υπάρχει επαρκές απόθεμα για τους φαρμακοποιούς στην αγορά. Οι χονδρέμποροι δεν επιτρεπόταν να προκαλέσουν έλλειψη στη χώρα. Οι χονδρέμποροι λάμβαναν 5-6% κέρδος από τα φαρμακεία. Σε κάθε περίπτωση, το περιθώριο κέρδους του χονδρέμπορου από τις εξαγωγές ήταν σε τριπλά νούμερα.

Ήταν πιθανόν ο Φρουζής να επέτρεπε στους χονδρέμπορους να εξάγουν φάρμακα και να δίνουν μία προμήθεια στον Φρουζή. Ο Νικόλαος Σκανδρέας, διευθυντής διαχείρισης εμπορίας, είχε δυνατότητα γνώσης εάν σχέδια δωροδοκίας υπήρχαν μεταξύ των χονδρεμπόρων. Ο Φρουζής επέβλεπε το τμήμα διαχείρισης εμπορίας. Το 2014, ο Riccardo Cavenari προσάρμοσε την οργανωτική διάρθρωση της Novartis. Ο Cavenari μετακίνησε το τμήμα διαχείρισης εμπορίας από τον Φρουζή και το έδωσε στην Μαριάνθη Ψάχα, επικεφαλής της Οφθαλμολογίας. Αυτό προκάλεσε μία σύγκρουση συμφερόντων καθώς η Ψάχα ευνοούσε την οφθαλμολογία σε σχέση με άλλα τμήματα.

ΤΣΕΝΕΚΙΔΗΣ

Ο Τσενεκίδης εισήλθε στην Novartis στην Ελλάδα το 2010 ως ο εμπορικός διαχειριστής (υπεύθυνος) του Galvus, ενός φαρμάκου για τον διαβήτη, που ήταν και το πιο δημοφιλές στην Ελλάδα. Το 2011 ο Τσενεκίδης αναβαθμίστηκε σε διάφορες θέσεις στη Βασιλεία και κατέληξε ως ο Ευρωπαίος επικεφαλής σπάνιας ασθένειας. Ο Τσενεκίδης ενεπλάκη στη δωροδοκία γιατρών, που μεταφραζόταν σε τακτικές στρατηγικής και συγκεκριμένες παρουσιάσεις με Powerpoint. Για κάθε γιατρό, υπήρχε μία επιστροφή στην επένδυση που χρησιμοποιούσε για ψευδείς σπουδές. Οι γιατροί πληρώνονταν με μαύρα χρήματα.

Ο Τσενεκίδης αναφερόταν στον JAN SCHLUECHTER, επικεφαλής αγοράς πρωτοβάθμιας περίθαλψης στη Βασιλεία. Η ομάδα διαχείρισης επικοινωνούσε την επένδυση στους γιατρούς, σε δωροδοκίες και ψευδείς σπουδές με σκοπό την αύξηση πωλήσεων. Τηρούνταν

Β-509
πρακτικά σε ορισμένες συναντήσεις. Υπήρχαν δύο τύποι προγραμμάτων, Α και Β. Τα προγράμματα Α πληρώνονταν από ελληνικές πηγές και τα προγράμματα Β πληρώνονταν από τη Βασιλεία. Για παράδειγμα το 2008 και το 2009 οι γιατροί έλαβαν μαύρα χρήματα από την συμπλήρωση (παρακολούθηση) ψευδών σπουδών. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ήταν κοινή πρακτική για τους αντιπροσώπους πωλήσεων να συμπληρώνουν τις έρευνες.

ΚΑΘΑΡΕΣ ΜΕΡΕΣ

Ο Σαρλικιώτης ρώτησε όλους τους εργαζόμενους που βρίσκονταν όλα τα έγγραφα και τα laptop που σχετίζονταν με τις ψευδείς σπουδές ώστε να τα καταστρέψει. Τα έγγραφα που ανακτήθηκαν μεταφέρθηκαν στη Βασιλεία καθώς η πηγή της πληρωμής ήταν του σχεδίου Β και η Βασιλεία ήταν αρμόδια για όλες τις εγκρίσεις. Ο σκοπός ήταν να αποφευχθεί εσωτερικός έλεγχος και αναφοράς ΒΡΟ. Ο πανικός κράτησε δύο ή τρεις ημέρες και άνθρωποι κατέστρεψαν (;) έγγραφα. Όλοι οι εργαζόμενοι της Novartis είχαν πρόσβαση σε έναν ηλεκτρονικό φάκελο στον κοινόχρηστο δίσκο (G Drive). Είχε την ικανότητα απομακρυσμένα να κάνει τον κοινόχρηστο δίσκο να εξαφανισθεί. Το τμήμα τεχνολογίας της πληροφορίας κατέστρεψε τον φάκελο G Drive. Αντίγραφο μνήμης σκληρού δεν κυκλοφόρησε για καταστροφή εγγράφων.

Η Novartis διηύθυνε τις καθαρές ημέρες. Οι καθαρές ημέρες αποτελούνταν από οδηγίες προς τους εργαζόμενους ώστε να καταστρέψουν συγκεκριμένα έγγραφα από το τμήμα πληροφορίας της τεχνολογίας. Οι καθαρές ημέρες ξεκίνησαν ως λαμβάνουσες χώρα μία φορά το χρόνο και επεκτάθηκαν σε δύο και τρεις φορές ετησίως. Οι διευθυντές του τμήματος πληροφορίας της τεχνολογίας πήγαιναν από γραφείο σε γραφείο και κατηύθυναν τους εργαζόμενους στην καταστροφή συγκεκριμένων στοιχείων. Κανείς δεν αμφισβήτησε τις οδηγίες του τμήματος. Οι εργαζόμενοι παρέλαβαν ένα ηλεκτρονικό μήνυμα με τον τίτλο 'καθαρή ημέρα' από το τμήμα τεχνολογίας της πληροφορίας της Ελλάδας. Οι καθαρές ημέρες έτρεχαν στην Ελλάδα έως και τον Ιούλιο του 2017. Το θέμα της εκκαθάρισης είχε να κάνει με έγγραφα σχετιζόμενα με τις πληρωμές γιατρών.

Με Τιμή

Αριστείδης Παπαδάκος

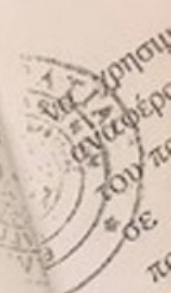
Νομική Υπηρεσία

Πρεσβεία Ηνωμένων Πολιτειών, Αθήνα, Ελλάδα

(16) 4-57 24
ΕΚΘΕΣΗ ΕΝΟΡΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΜΑΡΤΥΡΑ

Στην ...Αθήνα., σήμερα, την ...15 του μήνα Ιανουαρίου του έτους 2018, ημέρα της εβδομάδας Παρασκευή και ώρα 10.45... ενώπιον εμού της Ελένης Τουλουπάκη, Εισαγγελέως Εγκλημάτων Διαφθοράς στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών και των Χρήστου Ντζούρα, Εισαγγελέα Πρωτοδικών και Στυλιανού Μανώλη, Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών και Στυλιανού Εγκλημάτων Διαφθοράς, Επικούρων Εισαγγελέων σημειούμενος μάρτυρας, ο οποίος δυνάμει της υπ' αριθ. 1/2018 Διάταξης του κ. Εισαγγελέα Πρωτοδικών, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 του Ν.2928/2001 «Προστασία Μαρτύρων», «...η κατάθεση με μη αναγραφή στην έκθεση εξέτασης του ονόματος, του τόπου γέννησης, κατοικίας και εργασίας, του επαγγέλματος και της ηλικίας...» εξετάζεται υπό την κωδική ονομασία ΜΑΞΙΜΟΣ ΣΑΡΑΦΗΣ εγγράμματος, με διεύθυνση επικοινωνίας Τμήμα Προστασίας Μαρτύρων, Αθήνα, Λεωφόρος Αλεξάνδρας 173, Τ.Κ.11522.

Επειτα ο εξεταζόμενος αφού ρωτήθηκε αν προτιμά να δώσει θρησκευτικό όρκο μας δήλωσε ότι επιθυμεί να δώσει όρκο, έδωσε τον προβλεπόμενο από τα άρθρα 218 και 219 παρ1 του Κ.Π.Δ. όρκο και στη συνέχεια εξετάζεται ως ακολούθως: Σε συνέχεια της προηγούμενης κατάθεσής μου σας γνωρίζω ότι ο Α. Λοβέρδος και οι Κωνσταντίνος Φρουζής είχαν απευθείας επικοινωνία μεταξύ τους μέσω των προσωπικών τους emails. Από τη στιγμή που είχαν τέτοια επικοινωνία στα προσωπικά τους emails αυτό μεταφράζεται στο ότι είχαν να πουν κάτι μεταξύ τους που δεν ακολουθούσε την επίσημη υπηρεσιακή οδό. Είχαν τακτική επαφή και διαζώσης. Χαρακτηριστική περίπτωση διακριτικής μεταχείρισης της Νοβάρτις Ελλάς ήταν η εκ μέρους του άνω Υπουργού, όταν πήγε στο Υπουργείο Υγείας, έκδοση δελτίου τιμών τον Αύγουστο του έτους 2011 οπότε τιμολογήθηκαν το GILENYA και το TASIGNA 150. Για μεγάλο χρονικό διάστημα δεν είχε κυκλοφορήσει και δεν είχε τιμολογηθεί κανένα άλλο φάρμακο κατά

σύσταση της τρoίκας προκειμένου να μην αυξηθεί η δημόσια φαρμακευτική δαπάνη. Για να επιταχυνθεί η τιμολόγηση των ανωτέρω φαρμάκων χρησιμοποιήθηκαν μεταξύ άλλων και οι δημοσιογράφοι της εφημερίδας ΒΗΜΑ 1] Νίκος Χασαπόπουλος, κουμπάρος του Ανδρέα Λοβέρδου και 2] Έλενα Φυντανίδου. Συγκεκριμένα κατόπιν εντολής της νοβάρτις Ελλάς συστάθηκε τον Ιούλιο του έτους 2011, ένα μήνα πριν την έκδοση του ΦΕΚ για τα ανωτέρω προϊόντα, η εταιρεία PRESTIGE, με αντικείμενο δημόσιες σχέσεις και διαφήμιση. Η συγκεκριμένη εταιρεία έλαβε από τη Νοβάρτις Ελλάς έργα συνολικού ύψους 200.000 ευρώ, σε διάρκεια μιας διετίας προκειμένου μεταξύ άλλων α] να προωθηθεί σε επίπεδο δημοσιότητας η κατ' εξαίρεση τιμολόγηση των ανωτέρω προϊόντων μέσα στον Αύγουστο του 2011, β] να καλλιεργηθεί η θετική πολιτική εικόνα του Α. Λοβέρδου, γ] να καλλιεργηθεί ομοίως η θετική εικόνα του Κων/νου Φρουζή ως υποψηφίου για την προεδρία του ΣΦΕΕ (έγινε πρόεδρος του ΣΦΕΕ το Μάρτιο του έτους 2012). Όταν ο Φρουζής εκλέχτηκε πρόεδρος του ΣΦΕΕ η PRESTIGE ανέλαβε και τις δημόσιες σχέσεις του ΣΦΕΕ. Η PRESTIGE ανήκε στην ουσία στους Χασαπόπουλο και Φυντανίδου. Διαχειριστής ήταν ο σύζυγος της Φυντανίδου, Θεολόγος Παναγιωτίδης, ο οποίος είχε την πλήρη διαχείριση της εταιρείας. Είναι χαρακτηριστικό ότι ως έδρα της PRESTIGE είχε οριστεί η διεύθυνση όπου εδρεύει η μεγαλύτερη προμηθεύτρια της Νοβάρτις Ελλάς, η εταιρεία διοργάνωσης ταξιδίων FREI. Περαιτέρω πρέπει να αναφερθεί ότι είχε κανονιστεί συνάντηση Λοβέρδου Φρουζή μάλλον στην οικία του Χασαπόπουλου. Το ραντεβού, στο οποίο παραβρέθηκαν οι Φρουζής Χασαπόπουλος και Λοβέρδος, έλαβε χώρα το καλοκαίρι του 2011 και σιγουρα πριν την έκδοση του ΦΕΚ για το GILENYA και το TASIGNA. Γνωρίζω ότι ο Λοβέρδος για τη συγκεκριμένη περίπτωση δωροδοκήθηκε. Πιθανολογώ ότι η δωροδοκία μεθοδεύτηκε ως εξής. Στις 21.07.2011 και ώρα 20.52 μ.μ εστάλη μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τον αντιπρόεδρο Κων/νο Φρουζή προς τον τότε πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο της Νοβάρτις Ελλάς Arnout Ploos van Amstel και τον τότε Οικονομικό Δ/ντη της Νοβάρτις Ελλάς Miguel Freire με τίτλο "Please take into account" (Παρακαλώ λάβετε υπόψη). Πιθανολογώ, δεδομένης της ώρας, ότι το μήνυμα εστάλη από το κινητό τηλέφωνο του Φρουζή λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αυτός δεν γνώριζε

[Handwritten signature]

να χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό υπολογιστή. Στο συγκεκριμένο μήνυμα αναφέρονταν τα εξής: Ο αντιπρόεδρος ζητούσε να λάβει έκτακτη αύξηση του προϋπολογισμού του τμήματός του, ύψους 200.000 ευρώ (100.000 ευρώ σε δυο συγκεκριμένα κέντρα κόστους του τμήματος) για τον προϋπολογισμό του έτους 2012. Ο Φρουζής ζητά με επιμονή αυτή την αύξηση του προϋπολογισμού έτσι ώστε η εταιρεία να πετύχει τους φιλόδοξους στόχους της. Σημειώνεται ότι αναφέρει ότι το συγκεκριμένο ποσό θα έχει πολύ μεγάλη ανταποδοτικότητα με βάση τον οικονομικό δείκτη ROI (RETURN ON INVESTMENT). Ο Φρουζής επίσης αναφέρει ότι χρειάζεται συμμαχίες από όλα τα πολιτικά κόμματα και τους σχετικούς τομείς υγείας διότι διέβλεπε ότι η επόμενη κυβέρνηση θα ήταν κυβέρνηση συνεργασίας. Ένας επιπλέον λόγος που ζητά επιπλέον χρηματοδότηση είναι οι εκλογές του ΣΦΕΕ που θα ελάμβαναν χώρα το πρώτο τρίμηνο του 2012. Συμπερασματικά ο Φρουζής αναφέρει ότι οι τρεις τους (Φρουζής, Arnout Ploos van Amstel, Miguel Freire) οφείλουν να ενεργούν ως μια ομάδα και τους επισημαίνει την τεράστια ανταποδοτικότητα που θα φέρει στην εταιρεία η συγκεκριμένη "επένδυση". Την ίδια μέρα και συγκεκριμένα στις 21.19 μμ ο Arnout Ploos van Amstel απάντησε θετικά αναφέροντας ότι υποστηρίζει τη συγκεκριμένη ενέργεια και τη χαρακτηρίζει πολύ σημαντική για τα οικονομικά αποτελέσματα της επόμενης χρονιάς. Με βάση το κέρδος που είχε η Νοβάρτις από την πρόωρη κυκλοφορία των ανωτέρω φαρμάκων στην Ελλάδα, με βάση το γεγονός ότι η μητρική Νοβάρτις είχε τεράστιο όφελος εκ του ότι με τον τρόπο αυτό η Ελλάδα καθίστατο χώρα αναφοράς των ανωτέρω προϊόντων για 29 άλλες χώρες ανεβάζοντας έτσι την τιμή που θα έπαιρναν εκεί τα ίδια προϊόντα, με βάση το γεγονός ότι πρόκειται για Υπουργό, θεωρώ ότι το ύψος του δώρου που έλαβε για τη συγκεκριμένη περίπτωση ο Λοβέρδος δεν είναι κάτω του ποσού των 200.000 ευρώ συνολικά. Εξάλλου επί υπουργίας του η Νοβάρτις Ελλάς δωροδόκησε κατ' επανάληψη και εν γνώσει του (ενν του Α. Λοβέρδου), το σύμβουλό του, Νικόλαο Μανία, ο οποίος ήταν αρμόδιος για να περνάει τις τιμές των φαρμάκων στο λογισμικό που είχε ο ίδιος δημιουργήσει, με χρηματοδότηση της Νοβάρτις Ελλάς. Με αυτό τον τρόπο ο Μανίας καθόριζε τις τιμές όλων των φαρμάκων της αγοράς. Η δωροδοκία προς το Μανία γινόταν μεταξύ άλλων και μέσω συμβάσεων

19/9

02/

A - 20

παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών που έχει συνάψει η Νοβάρτις Ελλάς με την εταιρεία συμφερόντων του (έδρα Σκωτία) MINTE LTD. Πιστεύω ότι για τον ίδιο λόγο δωροδοκήθηκε και ο προιστάμενος Υπουργός Α. Λοβέρδος και θεωρώ αδύνατο, για τους λόγους που προανέφερα, να έλαβε ως δώρο ποσό κάτω των 200.000 ευρώ. Εξάλλου περί το μήνα Απρίλιο του έτους 2012 είχε τεθεί στο υπουργείο Υγείας από τον τότε Γενικό Γραμματέα Δημόπουλο το ζήτημα να εγκριθεί η χρήση του ανταγωνιστικού φαρμακευτικού προϊόντος AVASTIN (της εταιρείας ROCHE) στις περιπτώσεις πάθησης της ωχράς κηλίδας, όπου γίνεται χρήση του LUCENTIS (NOVARTIS). Για να γίνει αυτό εφικτό απαιτούνταν υπουργική απόφαση. Η νοβάρτις ΕΛΛΑΣ, προκειμένου να μην προχωρήσει αυτό δωροδόκησε τον Υπουργό Υγείας Α. Λοβέρδο με το ποσό των 70.000 ευρώ περίπου. Συγκεκριμένα το ποσό των 100.000 ευρώ μεταφέρθηκε από τον προϋπολογισμό του τμήματος οφθαλμολογίας της Νοβάρτις Ελλάς στο τμήμα πρόσβασης (MARKET ACCESS) και αφού ξεπλήθηκε μέσω διαφόρων διαφημιστικών εταιρειών, μεταξύ των οποίων οι ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ, ETHOS MEDIA, ΠΑΝΜΑΡ, ΠΙΤΣΙΛΙΔΗΣ Α.Ε., εν συνεχεία, αφού παρακρατήθηκε χοντρικά το 30% του ποσού από τις άνω εταιρείες, επιστράφηκε στο Φρουζή το ποσό των 70.000 ευρώ, το οποίο ο τελευταίος παρέδωσε δια ζώσης στον Υπουργό. Θέλω να προσθέσω ότι στο οικονομικό έτος 2012 και πιο συγκεκριμένα το μήνα Μάρτιο ζητήθηκε από την ανώτατη Διοίκηση της Νοβάρτις Ελλάς επιπλέον ποσό 500.000 ευρώ για ειδικές δραστηριότητες του τμήματος πρόσβασης (MARKET ACCESS). Αυτές όπως αναγράφεται αφορούν επηρεασμό κρατικών αξιωματούχων για θέματα που αφορούσαν στην εταιρεία. Ειδικότερα αναφέρονται 1] η εισαγωγή προϊόντων στη θετική λίστα αποζημίωσης, 2] ένταξη προϊόντων στη λίστα του ν 3816, που συνεπάγεται και την αυτόματη πλήρη αποζημίωσή τους, 3] Διομάρφωση κατευθύντηριων οδηγιών των ασφαλιστικών ταμείων σε θέματα συνταγογράφησης, 4] Επιρροή της Επιτροπής Τιμών Φαρμάκων και άλλα θέματα πολιτικών υγείας. Τα πρόσωπα που αναφέρονται, κατόπιν υπόδειξης του Φρουζή, υπό την ένδειξη project (έργο) για υπουργεία είναι τα εξής: Γενικός Γραμματέας Υπουργείου Υγείας Πολύζος, υπεύθυνος για τη νοσοκομειακή πολιτική, Γενικός Γραμματέας Δημόπουλος υπεύθυνος

9 / X

20

Για τα φάρμακα και τη δ
Επιτροπής στο υπουργ
ΚΕΕΛΠΙΝΟ, Αθηνά
αρμόδια για θέμα
Εργασίας, Κ
Δημητρακόπου
Παλασκοβίτ
Από το
Ε-πλάστ

σύ

4-21

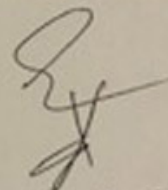
για τα φάρμακα και τη δημόσια υγεία, η κα Δέδε, αξιωματούχος, πρόεδρος Επιτροπής στο υπουργείο Υγείας, η Μένη Μαλλιώρα αξιωματούχος του ΚΕΕΛΠΝΟ, Αθηνά Δρέττα, Γενική Γραμματέας Υπουργείου Εργασίας, αρμόδια για θέματα αποζημίωσης φαρμάκων, Κουτρομάνης, υπουργός Εργασίας, Κομηνός Γενικός Γραμματέας Υπουργείου Ανάπτυξης, Δημητρακόπουλος, Κακαζιάνης, στελέχη του υπουργείου Ανάπτυξης, Γλασκοβίτης, Γενικός Γραμματέας και Βενιζέλος Υπουργός Οικονομικών. Από το ανωτέρω ποσό των 500.000 ευρώ το ποσό των 300.000 ευρώ εκπλήθηκε μέσω και των προαναφερόμενων διαφημιστικών εταιρειών.

Επιφυλάσσομαι να συνεχίσω την κατάθεσή μου Η σύνταξη της παρούσας έκθεσης άρχισε την ...10.45 ώρα και περατώθηκε την 16.00 της 15.01.2018. Προς πίστωση συντάχθηκε η παρούσα έκθεση, η οποία αφού αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε υπογράφεται ως ακολούθως:

Ο εξετασθείς

Οι Εισαγγελείς

Αφίβας υπηρεσιακό αντίγραφο

5.2.2018

ση Γραμματέας

Μέντη Λέσκοινα

Α - 43

24

ΕΚΘΕΣΗ ΕΝΟΡΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΜΑΡΤΥΡΑ (Κ.Π.Δ.)

Α - 39

18

ΕΚΘΕΣΗ ΕΝΟΡΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΜΑΡΤΥΡΑ (Κ.Π.Δ.)

Στην Αθήνα, σήμερα, την 2 του μήνα Φεβρουαρίου του έτους 2018, ημέρα της εβδομάδας Παρασκευή και ώρα 11.20π.μ. ενώπιον εμού της Ελένης Τουλουπάκη, Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών και του Στυλιανού Μανώλη, Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών, Επίκουρου Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς, εμφανίσθηκε ο κατωτέρω σημειούμενος μάρτυρας, ο οποίος δυνάμει της υπ' αριθ. 1/2018 Διάταξης του κ. Εισαγγελέα Πρωτοδικών, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 του Ν.2928/2001 «Προστασία Μαρτύρων», «...η κατάθεση με μη αναγραφή στην έκθεση εξέτασης του ονόματος, του τόπου γέννησης, κατοικίας και εργασίας, του επαγγέλματος και της ηλικίας...» εξετάζεται υπό την κωδική ονομασία ΜΑΞΙΜΟΣ ΣΑΡΑΦΗΣ εγγράμματος, με διεύθυνση επικοινωνίας Τμήμα Προστασίας Μαρτύρων, Αθήνα, Λεωφόρος Αλεξάνδρας 173, Τ.Κ.11522.

Έπειτα ο εξεταζόμενος αφού ρωτήθηκε αν προτιμά να δώσει θρησκευτικό όρκο μας δήλωσε ότι επιθυμεί να δώσει όρκο, έδωσε τον προβλεπόμενο από τα άρθρα 218 και 219 παρ1 του Κ.Π.Δ. όρκο και στη συνέχεια εξετάζεται ως ακολούθως:

ΕΡΩΤΗΣΗ: Γνωρίζετε ποιοι ήταν οι άμεσοι συνεργάτες του Υπουργού Υγείας Άδωνι Γεωργιάδη και αν θα μπορούσαν να γνωρίζουν σχετικά με τον χώρο του φαρμάκου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Γνωρίζω ότι άμεση συνεργάτιδα του Υπουργού ήταν η κα Κατραβά, με την οποία η Νοβάρτις, μέσω του τμήματος market access, του οποίου προϊστάτο ο Κων/νος Φρουζής, είχε επίσημη και ανεπίσημη επικοινωνία μέσω e mails εταιρικών και προσωπικών και μέσω

9

1/20

11-40

τηλεφωνημάτων. Πιο συγκεκριμένα η κα Κατραβά, πέρα από τα υπηρεσιακά της καθήκοντα λειτουργούσε ως η εξ απορρήτων συνεργάτιδα του Υπουργού, έστειλε και λάμβανε τακτικά και ιδίως εντατικά τον Ιούλιο του 2013, ήτοι έναν περίπου μήνα πριν την έκδοση του δελτίου τιμών (τον Αύγουστο του 2013), με το οποίο ο Υπουργός προέβη σε αυξήσεις τιμών των φαρμάκων της εταιρείας, γεγονός, για το οποίο σας έχω καταθέσει ήδη, για λογαριασμό του, ηλεκτρονική αλληλογραφία στον προσωπικό της ηλεκτρονικό λογαριασμό και όχι στον επίσημο του Υπουργείου. Οι επικοινωνίες αυτές γίνονταν προκειμένου η κα Κατραβά να κανονίζει τις απόρρητες συναντήσεις του Φρουζή εκ μέρους της Νοβάρτις με τον Υπουργό. Αντικείμενο αυτών των συναντήσεων πιθανολογώ ότι ήταν το 'κλείσιμο' συμφωνιών μεταξύ της εταιρείας και του Υπουργού, προκειμένου ο τελευταίος να λαμβάνει ευνοϊκές για την εταιρεία πολιτικές αποφάσεις. Αυτό το βασίζω στο γεγονός ότι οι πιο τακτικές επικοινωνίες γίνονταν μέσω των προσωπικών τους ηλεκτρονικών λογαριασμών και μέσω ανταλλαγής μηνυμάτων στα προσωπικά τους τηλέφωνα και όχι μέσω των επίσημων υπηρεσιακών λογαριασμών του Υπουργείου. Θέλω επίσης να σας καταθέσω ότι, όπως είναι ευρέως γνωστό, ο Υπουργός Άδωνις Γεωργιάδης, χρησιμοποιούσε ως μέθοδο ξεπλύματος των χρημάτων που λάμβανε ως δώρα από τη Νοβάρτις, εκδοτικές του δραστηριότητες, καθώς και υπηρεσίες προβολής μέσω τηλεπωλήσεων και διοργάνωσης εκδηλώσεων, σχετικά με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και την ανάλυση της αρχαιοελληνικής γραμματείας. Με το δεδομένο ωστόσο ότι η επένδυση της τηλεπώλησης των βιβλίων ήταν δυσανάλογα μεγάλη σε σχέση με το μέγεθος της επιχείρησής του, συμπεραίνω ότι τα έσοδα από τις πιο πάνω δραστηριότητες είναι προφανώς εικονικά και συνδέονται με το ξέπλυμα παράνομων χρημάτων.

4-21
ΕΡΩΤΗΣΗ: Στην από 15-1-2018 κατάθεσή σας, αναφέρατε ότι το μήνα Μάρτιο του οικονομικού έτους 2012 ζητήθηκε από την ανώτατη Διοίκηση της Νοβάρτις επιπλέον ποσό 500.000 ευρώ, μεταξύ άλλων, για επηρεασμό κρατικών αξιωματούχων για θέματα που αφορούσαν στην εταιρεία, μάλιστα δε, αναφέρατε και τα πρόσωπα αυτά. Γνωρίζετε εάν οι αναφερόμενοι αξιωματούχοι έλαβαν πράγματι τα ποσά που ζητήθηκαν για τον επηρεασμό τους;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τους συγκεκριμένους αξιωματούχους επισκεπτόταν και δωροδοκούσε ο Κωνσταντίνος Φρουζής για λογαριασμό της εταιρείας, όπως επικοινωνούσε στη στενή ομάδα των συνεργατών του και σε μέλη της ανώτατης Διοίκησης. Τα αναφερόμενα χρηματικά ποσά που δόθηκαν, είναι ενδεικτικά και αφορούν αυστηρά το Τμήμα Market Access. Στην πορεία του εκάστοτε οικονομικού έτους εκταμιεύονταν από τους προϋπολογισμούς των εμπορικών τμημάτων για κάθε φάρμακο, επιπλέον ποσά, πολλαπλάσια του αρχικού-ενδεικτικού προϋπολογισμού. Οι τρόποι χρηματισμού των κρατικών αξιωματούχων, αφορούσαν αδιαφανείς συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, ταξίδια στο εξωτερικό και απευθείας χρήματα από τα μαύρα ταμεία της εταιρείας. Η ίδια διαδικασία ακολουθήθηκε και για το οικονομικό έτος 2011 με την ίδια μεθοδολογία, καθώς και για τα επόμενα έτη. Για το έτος 2011, ο προϋπολογισμός που ζητήθηκε από την ανώτατη Διοίκηση της Νοβάρτις για τις ίδιους σκοπούς και ιδίως για τον επηρεασμό των κρατικών αξιωματούχων, ήταν αρχικά 445.000 ευρώ. Τα αναφερόμενα πρόσωπα ήταν τα ίδια με όσα σας κατέθεσα στην από 15-1-2018 κατάθεσή μου, επιπλέον δε αυτών ήταν και οι Ιωάννης Στουρνάρας ως Διευθυντής του ΙΟΒΕ. Επίσης στο έτος αυτό αναφέρεται και το ΚΕΕΛΠΝΟ ότι χρηματοδοτήθηκε από την εταιρεία NOVARTIS VACCINES και DIAGNOSTICS (εταιρεία του ομίλου Novartis), η οποία κατέβαλε απευθείας χρήματα σε αξιωματούχους του ΚΕΕΛΠΝΟ για την υπόθεση των

2
504

9-42

βολίων για την πανδημία H1N1, για την οποία σας έχω
ταθέσει ήδη. Σημειώνω, ότι στην περίπτωση του
ΕΕΛΠΙΝΟ, δεν αναφέρεται συγκεκριμένο ποσό που δόθηκε,
αντίθεση με όλους τους άλλους κρατικούς αξιωματούχους,
ότι είχε μεριμνήσει για τη συγκεκριμένη δωροδοκία, η
τρική εταιρεία του τομέα εμβολίων, NOVARTIS VACCINES
DIAGNOSTICS, με έδρα την Σιέννα της Ιταλίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Στην από 18-1-2018 κατάθεσή σας, αναφέρατε
τον Μάρτιο με Απρίλιο του έτους 2014 κυκλοφόρησαν νέα
άρμακα της Νοβάρτις, ενώ αποκλείστηκαν ανταγωνιστικά
άρμακα της εταιρείας GENESIS PHARMA. Γνωρίζετε ποιος
αν ο τότε υπεύθυνος εταιρικών υποθέσεων της εταιρείας
Genesis;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ. Ναι, γνωρίζω ότι ήταν ο κ. Κυριάκος
Περμπεριάν.

Άλλο τίποτα δεν έχω να προσθέσω και υπογράφω.

Η σύνταξη της παρούσας έκθεσης άρχισε την ώρα 11.20
και περατώθηκε την ώρα 14.00 της 2-2-2018.

Προς πίστωση συντάχθηκε η παρούσα έκθεση, η οποία
αφού αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε υπογράφεται ως
κολούθως:

Ο Εξετασθείς

Πρωτοδικείο
5-2-2018
Μέντη Δόσοινα

Οι Εισαγγελείς

Α-77

(30)

ΕΚΘΕΣΗ ΕΝΟΡΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΜΑΡΤΥΡΑ (Κ.Π.Δ.)

Στην ...Αθήνα., σήμερα, την ...25 του μήνα Νοέμβρη του έτους 2017, ημέρα της εβδομάδας Σάββατο και ώρα 16.30.... ενώπιον εμού της Ελένης Τουλουπάκη, Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών και των Χρήστου Ντζούρα, Εισαγγελέα Πρωτοδικών και Στυλιανού Μανώλη, Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών, Επίκουρων Εισαγγελέων Εγκλημάτων Διαφθοράς, εμφανίσθηκε η κατωτέρω σημειούμενη μάρτυρας, η οποία δυνάμει της υπ' αριθ. 12/2017 Διάταξης του κ. Εισαγγελέα Πρωτοδικών, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 του Ν.2928/2001 «Προστασία Μαρτύρων», «...η κατάθεση με μη αναγραφή στην έκθεση εξέτασης του ονόματος, του τόπου γέννησης, κατοικίας και εργασίας, του επαγγέλματος και της ηλικίας...» εξετάζεται υπό την κωδική ονομασία ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΕΛΕΣΗ εγράμματη, με διεύθυνση επικοινωνίας Τμήμα Προστασίας Μαρτύρων, Αθήνα, Λεωφόρος Αλεξάνδρας 173, Τ.Κ.11522.

Έπειτα η εξεταζόμενη αφού ρωτήθηκε αν προτιμά να δώσει θρησκευτικό όρκο μας δήλωσε ότι επιθυμεί να δώσει όρκο, έδωσε τον προβλεπόμενο από τα άρθρα 218 και 219 παρ1 του Κ.Π.Δ. όρκο και στη συνέχεια εξετάζεται ως ακολούθως:

Διορθωτικά όσον αφορά στα όσα έχω αναφέρει στην από 06.11.2017 ένορκη κατάθεσή μου για την τιμή του φαρμάκου GALVUS σας αναφέρω ότι η αρχική του τιμή

(Handwritten signatures)

1-78
ήταν στο ύψος των 150 ευρώ περίπου, όπου και παρέμεινε αδικαιολόγητα, ενώ έπρεπε να μειωθεί στο ύψος περίπου των 100 ευρώ.

ΕΡΩΤΗΣΗ Σε συνέχεια των από 06 και 08.11.2017 ενόρκων καταθέσεών σας, παρακαλούμε να μας διευκρινήσετε τον τρόπο που διοχετευόταν το χρήμα από την εταιρεία **NOVARTIS** προς τους αποδέκτες δωροδοκούμενους.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ σε αντίθεση με τις άλλες χώρες η **νοβάρτις** Ελβετίας τιμολογούσε τα προϊόντα που παρέδιδε στη **NOVARTIS HELLAS** με τιμή πολλαπλάσια. Από το υπερβάλλον αυτό ποσό τροφοτείτο ο λογαριασμός **NOVARTIS PHARMA AG** και καταβάλλονταν χρήματα καταρχήν σε ιατρούς (του δημοσίου και ιδιώτες) και σε νοσοκομεία ως δήθεν αμοιβή για κλινικές μελέτες, οι οποίες ως επί το πλείστον (ποσοστό περίπου 70%) ήταν εικονικές και κάλυπταν δωροδοκίες ιατρών ένεκα υπερσυνταγολόγησης. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις τέτοιας εικονικότητας ήταν οι περιπτώσεις α] του φαρμάκου για την υπέρταση **DIOVAN** (2012), για την κλινική μελέτη του οποίου καταβλήθηκε το ποσό περίπου των 4 εκατ. ευρώ. Για τη συγκεκριμένη περίπτωση παρουσιάστηκαν περίπου 20.000 με 40.000 περίπου περιπτώσεις ασθενών, αριθμός εξωπραγματικός σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρώπης με πολύ μεγαλύτερο πληθυσμό. β] περίπτωση της κλινικής μελέτης **STAR**, για την οποία καταβλήθηκε συνολικά ποσό 500.000 ευρώ, περίοδο 2011 -2012 , με

1-79
Δείγμα ασθενών περίπου 6.500. Οι εντολές για την καταβολή των ποσών - αμοιβών στους συμμετέχοντες στις κλινικές μελέτες δίνονταν με εντολή των αρμοδίων υπαλλήλων της NOVARTIS HELLAS μέσω web banking και τα χρήματα διοχετεύονταν πάντα από τον προαναφερόμενο λογαριασμό NOVARTIS PHARMA AG απευθείας στους λογαριασμούς των δωροδοκούμενων αποδεκτών. Τα έντυπα (ενοίξει τιμολογίου), βάσει των οποίων γίνονταν οι πληρωμές στους ιατρούς, εν συνεχεία αποστέλλονταν στη μητρική εταιρεία στη Ελβετία και σε σύντομο σχετικά χρονικό διάστημα καταστρέφονταν. Περαιτέρω από τον ίδιο τελευταίο λογαριασμό τροφοδοτείτο ο κεντρικός λογαριασμός της NOVARTIS HELLAS στη citibank. Τα χρήματα αυτά αφού διανέμονταν στα διάφορα brands (προιοντικά τμήματα) της εταιρείας, προκειμένου να προωθηθούν εν συνεχεία στους δωροδοκούμενους κρατικούς αξιωματούχους, καταβάλλονταν ως αμοιβή σε εταιρείες διαφημιστικές, επικοινωνίας, εκδοτικές, συμβουλευτικές, ένεκα παροχής υπηρεσιών, οι οποίες κατά ποσοστό περίπου 95% δεν παρέχονταν πραγματικά (εικονικότητα). Τέτοιες εταιρείες ενδεικτικά είναι οι α) ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ ΙΟΥΛΙΑ ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ, Παναγιώτου 63 Παπάγου, β) ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ, Λεωφ. Βουλιαγμένης 88, Ελληνικό, γ) ΓΙΩΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ, Μινιακ 5 Αθήνα, δ) ΔΕΣΥΠΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, Ολυμπιάδος αριθμ. 10-12, Παγκράτι, ε) PIXEL PLANT ΕΡΕΝΙΚ ΔΕΣΥΠΡΗΣ, Λεωφ. Μεσογείων 401, Αγία Παρασκευή, στ) ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ,

A R \$ G.K.Y

A-80
Ανατολής 2 -4, Χαλάνδρι, ζ] ΝΕΕΣ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ
ΕΠΕ, Βριλήσσια. η] PRODIR SA, νήσοι Κειμαν, ΡΟ ΒΟΧ
580 RIVERA. Οι ανωτέρω εταιρείες επέστρεφαν τα χρή-
ματα στον κ. Φρουζή, ο οποίος αφού παρακρατούσε το
δικό του "μερίδιο", εν συνεχεία κατέβαλε μεγάλα χρημα-
τικά ποσά ως δωροδοκίες σε κρατικούς αξιωματούχους,
με τον τρόπο που σας έχω περιγράψει. Ενδεικτικά ο
πρώην υπουργός Α. Λοβέρδος απαιτούσε τα χρήματα να
του καταβάλλονται πάντα σε βαλίτσα.

Σε συνέχεια των όσων σας έχω αναφέρει για κατα-
βολές χρηματικών ποσών σε πολιτικά πρόσωπα σας α-
ναφέρω τα εξής. Ο πρόεδρος του ΕΟΦ το έτος 2009, κ.
Κοντοζαμάνης δωροδοκήθηκε με μεγάλο χρηματικό
ποσό προκειμένου να δώσει σε σύντομο χρονικό διά-
στημα την ένδειξη/έγκριση του ΕΟΦ για το εμβόλιο της
γρίπης των χοίρων τύπου H1N1. Παράλληλα εκδόθηκαν
δύο διαδοχικές αποφάσεις του τότε Υπουργού Υγείας Δ.
Αβραμόπουλου για την κάλυψη της ανάγκης να αγορα-
στούν εμβόλια. Η δεύτερη μάλιστα απόφαση λήφθηκε
χωρίς να έχουν εξαντληθεί τα αποθέματα από την πρώτη
παρτίδα. Ο Δ. Αβραμόπουλος έλαβε για το λόγο αυτό με-
γάλο χρηματικό ποσό, οπωσδήποτε άνω των 200.000
ευρώ, με τον τρόπο που σας έχω ήδη περιγράψει. Και ο
συγκεκριμένος τέως Υπουργός Υγείας προωθούσε τα
συμφέροντα της νοβάρτις όπως σας έχω περιγράψει και
για τους λοιπούς Υπουργούς Υγείας, ένεκα πάντα χρημα-
τικών ανταλλαγμάτων (δωροληψίας). Εξυπηρετούσε ό-

Α
9
Α
Ε/04

4-81

μως κατά κύριο λόγο και πάντα έναντι χρηματικών ανταλλαγμάτων τα συμφέροντα της εταιρείας ΦΑΡΜΑ-ΣΕΡΒ - ΛΙΛΛΥ ΑΕΒΕ.

Επιφυλάσσομαι να συνεχίσω την κατάθεσή μου

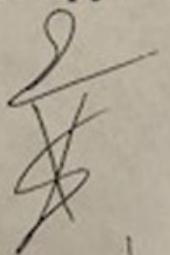
Η σύνταξη της παρούσας έκθεσης άρχισε την ...16.30.... ώρα και περατώθηκε την 19.10 της 08.11.2017.

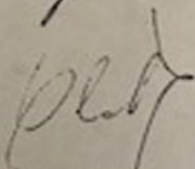
Προς πίστωση συντάχθηκε η παρούσα έκθεση, η οποία αφού αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε υπογράφεται ως ακολούθως:

Η εξετασθείσα

Οι Εισαγγελείς

AS

Δέσποινα υπηρεσιακό αντίγραφο

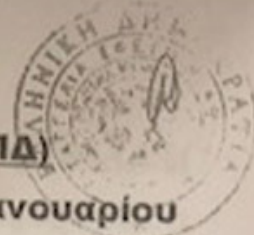
5.2.2018

Ο/Η Γραμματέας

Μέντη Δέσποινα

3η

Α-98

ΕΚΘΕΣΗ ΕΝΟΡΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΜΑΡΤΥΡΑ (ΚΠΔ)

Στην ...Αθήνα., σήμερα, την ...28 του μήνα Ιανουαρίου του έτους 2018, ημέρα της εβδομάδας Κυριακή και ώρα 15.30... ενώπιον εμού της Ελένης Τουλουπάκη, Εισαγγελέως Εγκλημάτων Διαφθοράς στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών και των Χρήστου Ντζούρα, Εισαγγελέα Πρωτοδικών και Στυλιανού Μανώλη, Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών, Επίκουρων Εισαγγελέων Εγκλημάτων Διαφθοράς, εμφανίσθηκε η κατωτέρω σημειούμενη μάρτυρας, η οποία δυνάμει της υπ' αριθ. 12/2017 Διάταξης του κ. Εισαγγελέα Πρωτοδικών, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 του Ν.2928/2001 «Προστασία Μαρτύρων», «...η κατάθεση με μη αναγραφή στην έκθεση εξέτασης του ονόματος, του τόπου γέννησης, κατοικίας και εργασίας, του επαγγέλματος και της ηλικίας...» εξετάζεται υπό την κωδική ονομασία ΔΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΕΛΕΣΗ εγράμματη, με διεύθυνση επικοινωνίας Τμήμα Προστασίας Μαρτύρων, Αθήνα, Λεωφόρος Αλεξάνδρας 173, Τ.Κ.11522.

Έπειτα η εξεταζόμενη αφού ρωτήθηκε αν προτιμά να δώσει θρησκευτικό όρκο μας δήλωσε ότι επιθυμεί να δώσει όρκο, έδωσε τον προβλεπόμενο από τα άρθρα 218 και 219 παρ1 του Κ.Π.Δ. όρκο και στη συνέχεια εξετάζεται ως ακολούθως:

Σε σχέση με τα όσα ανέφερα στην από 8-11-2017 ένορκη κατάθεσή μου αναφορικά με χρήματα που δόθηκαν σε εταιρεία συμφερόντων της συζύγου του

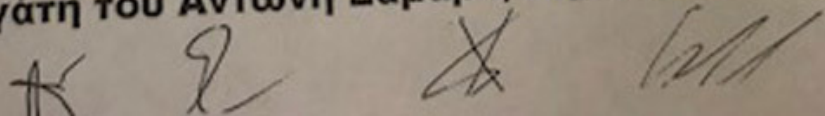
Α 99

Νικολάου Μανιαδάκη, θέλω να διευκρινίσω ότι εκ παραδρομής ανέφερα την περίοδο υπουργίας Λοβέρδου 2012-2013, ενώ το σωστό είναι ότι ήταν Υπουργός Υγείας από την 7-9-2010 έως την 17-5-2012. Επίσης, θέλω να διευκρινίσω ότι το ποσό που ανέφερα ότι έλαβε ο Μανιαδάκης, το έλαβε όχι από την εταιρεία ΨΗΜΙΤΗΣ ΑΕ, όπως ανέφερα αρχικά, αλλά από την εταιρεία της συζύγου του με την επωνυμία 'Χρυσάνθη Φαρμάκη και Σια ΕΕ'. Επιπλέον, τα ποσά που είχα αναφέρει στην από 8-11-2017 κατάθεσή μου ότι έλαβε ο Νικόλαος Μανιαδάκης, τού δόθηκαν από την Νοβάρτις όχι ως αντάλλαγμα για δικές του ενέργειες, αλλά προκειμένου να μεσολαβήσει ώστε να έρθει σε επαφή ο Φρουζής με τον Υπουργό και τα αρμόδια υπηρεσιακά όργανα στον τομέα του φαρμάκου. Δεν γνωρίζω περισσότερες λεπτομέρειες, αυτό όμως που γνωρίζω με βεβαιότητα είναι ότι ο Φρουζής είχε προσληφθεί από τη Νοβάρτις λόγω της ικανότητάς του να προσεγγίζει απευθείας ο ίδιος τα πολιτικά πρόσωπα και τους αρμόδιους κρατικούς αξιωματούχους, ως χαρακτήρας δε ο ίδιος ήταν συγκεντρωτικός, ήθελε να έχει τον απόλυτο έλεγχο στις σχέσεις του με τα πολιτικά πρόσωπα, προκειμένου να καρπώνεται ο ίδιος, παράλληλα με τη Νοβάρτις, το αντίστοιχο όφελος από τις παράνομες αποφάσεις των πολιτικών προσώπων. Αυτό ενισχύεται και από το γεγονός ότι ο Φρουζής επικοινωνούσε με τον Υπουργό Λοβέρδο στο προσωπικό του e mail και στο προσωπικό του κινητό τηλέφωνο. Θέλω να σας αναφέρω επίσης ότι

✱ 9 ✱ 61

ο Λοβέρδος πέρα από τα χρήματα που λάμβανε με βαλιτσάκι (χέρι με χέρι), χρησιμοποιούσε επιπλέον και μια εταιρεία, όπως είχε αναφερθεί από τον Φρουζή, με την επωνυμία 'computer team' η οποία ήταν συμφερόντων του, αλλά δεν φαινόταν ο ίδιος. Η εταιρεία αυτή είχε αναλάβει συμβατικά το εννιαίο πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Υγείας επί ημερών Λοβέρδου και μέχρι σήμερα, και από ότι γνωρίζω μέσω αυτής νομιμοποιούσε μέρος από τα παράνομα χρήματα που λάμβανε ο Λοβέρδος. Επίσης, συμπληρωματικά με όσα σας έχω ήδη καταθέσει σε σχέση με την προσωπική επικοινωνία του Φρουζή με τον Υπουργό Αδωνι Γεωργιάδη, αναφέρω ότι ο κ. Γεωργιάδης είχε δώσει στον Φρουζή το προσωπικό του e mail, ώστε να αποφεύγουν την χρήση του υπηρεσιακού e mail του Υπουργείου. Η διεύθυνση του e mail αυτού, είναι adonis@otenet.gr και το κινητό του τηλέφωνο 6972869869.

ΕΡΩΤΗΣΗ. Στην από 1-12-2017 ένορκη κατάθεσή σας, αναφέρατε ότι περί τα μέσα του έτους 2013 ο Φρουζής συναντήθηκε με τον τότε πρωθυπουργό της χώρας, Αντώνη Σαμαρά στο Μέγαρο Μαξίμου, έχοντας μαζί του μια μαύρη βαλίτσα γεμάτη με δεσμίδες χαρτονομισμάτων τα οποία παρέδωσε στον τότε πρωθυπουργό. Πώς κανονίστηκε η συγκεκριμένη συνάντηση και πώς γνωρίζετε ότι τα χρήματα παραδόθηκαν στον Αντώνη Σαμαρά? **ΑΠΑΝΤΗΣΗ.** Μια εβδομάδα περίπου πριν τη συνάντηση, ο Φρουζής είχε συναντηθεί με τον στενό συνεργάτη του Αντώνη Σαμαρά, Δημητριο Πτωχό, με τον

4-101
οποίον είχε αναπτύξει επαφή. Ακολούθως, μέσω της γραμματέως του γραφείου του Σαμαρά στο Μέγαρο Μαξίμου, κλείστηκε το ραντεβού, μεσημβρινές ώρες (14.00-15.00). Ζητήθηκε από τον Φρουζή να φέρει μαζί του την αστυνομική του ταυτότητα ώστε να του επιτραπεί η είσοδος στο Μεγαρο Μαξίμου, ενώ σε δεύτερη επικοινωνία, ο Φρουζής, ζήτησε να του επιτραπεί η είσοδος με αυτοκίνητο (αν θυμάμαι καλά μάρκας BMW, χρώματος μαύρου) και για τον λόγο αυτόν έδωσε και τον αριθμό της πινακίδας του. Φεύγοντας ο Φρουζής από τα γραφεία της Νοβάρτις στη Μεταμόρφωση Αττικής, έχοντας τοποθετήσει τη βαλίτσα με τα χρήματα που σας έχω περιγράψει, στον χώρο αποσκευών του αυτοκινήτου, και ενώ μεσολάβησε χρονικό διάστημα περίπου μίας ώρας, ενημέρωσε την γραμματεία του γραφείου του Πρωθυπουργού στο Μέγαρο Μαξίμου, ότι επίκειται άμεσα η αφιξή του εκεί, ώστε να του επιτραπεί η είσοδος στον χώρο στάθμευσης του Μεγάρου.

Επιφυλάσσομαι να συνεχίσω την κατάθεσή μου

Η σύνταξη της παρούσας έκθεσης άρχισε την ...15.30 ώρα και περατώθηκε την 20.15 της 28.01.2018.

Προς πίστωση συντάχθηκε η παρούσα έκθεση, η οποία αφού αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε υπογράφεται ως ακολούθως:

Η εξετασθείσα

ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
5.2.2018
Ο/Η Γραμματέας
Μέντη Δέσποινά

Οι Εισαγγελείς

2
[Signature]

ΕΚΘΕΣΗ ΕΝΟΡΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΜΑΡΤΥΡΑ (ΚΠΔ)

Στην Αθήνα, σήμερα, την 4 του μήνα Φεβρουαρίου του έτους 2018, ημέρα της εβδομάδας Κυριακή και ώρα 18.50 ενώπιον εμού της Ελένης Τουλουπάκη, Εισαγγελέως Εγκλημάτων Διαφθοράς στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών και των Χρήστου Ντζούρα, Εισαγγελέα Πρωτοδικών και Στυλιανού Μανώλη, Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών, Επίκουρων Εισαγγελέων Εγκλημάτων Διαφθοράς, εμφανίσθηκε η κατωτέρω σημειούμενη μάρτυρας, η οποία δυνάμει της υπ' αριθ.12/2017 Διάταξης του κ. Εισαγγελέα Πρωτοδικών, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 του Ν.2928/2001 «Προστασία Μαρτύρων», «...η κατάθεση με μη αναγραφή στην έκθεση εξέτασης του ονόματος, του τόπου γέννησης, κατοικίας και εργασίας, του επαγγέλματος και της ηλικίας...» εξετάζεται υπό την κωδική ονομασία ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΕΛΕΣΗ εγράμματα, με διεύθυνση επικοινωνίας Τμήμα Προστασίας Μαρτύρων, Αθήνα, Λεωφόρος Αλεξάνδρας 173, Τ.Κ.11522.

Έπειτα η εξεταζόμενη αφού ρωτήθηκε αν προτιμά να δώσει θρησκευτικό όρκο μας δήλωσε ότι επιθυμεί να δώσει όρκο, έδωσε τον προβλεπόμενο από τα άρθρα 218 και 219 παρ1 του Κ.Π.Δ. όρκο και στη συνέχεια εξετάζεται ως ακολούθως:

Σε συνέχεια της ένορκης κατάθεσής μου, σας γνωρίζω συμπληρωματικά τα κάτωθι. Όπως σας έχω αναφέρει σε προηγούμενη κατάθεσή μου, ο κ. Φρουζής είχε πολύ

Α

Ρ

X

6/11

A-103

στενή σχέση με τον κ. Άδωνι Γεωργιάδη και είχε πολύ συχνές συναντήσεις, τόσο με τον πιο πάνω Υπουργό, όσο και με άλλους κρατικούς αξιωματούχους, οι οποίοι προωθούσαν τα συμφέροντα της Νοβάρτις. Γνωρίζω, συγκεκριμένα ότι ο κ. Φρουζής συναντήθηκε με τον Άδωνι Γεωργιάδη την 9-9-2013 στο Υπουργείο Υγείας και την επόμενη ημέρα (10-9-2013) είχε συνάντηση επίσης στο Υπουργείο με τον Άδωνι Γεωργιάδη και τον Ιωάννη Στουρνάρα. Επίσης συνάντηση με τον κ. Γεωργιάδη ο κ. Φρουζής είχε και την 30-9-2013, όπως προκύπτει από σχετικές σημειώσεις του κ. Φρουζή, όπου σε αυτές ανέφερε ότι έκλεισε ραντεβού με τον Γεωργιάδη 30/9 μισή ώρα μετά από την κανονική. Η σημείωση αυτή σημαίνει ότι η συνάντηση αυτή έλαβε χώρα μισή ώρα μετά από την κύρια συνάντηση του Υπουργού με τον Φρουζή και με εκπροσώπους άλλων φαρμακευτικών εταιρειών, με σκοπό σε αυτήν να βρίσκεται μόνος του με τον Υπουργό, ώστε να μπορέσει να του παραδώσει τα χρήματα που είχε μαζί του στο βαλιτσάκι, όπως σας έχω ήδη καταθέσει. Σημειώνω ότι ο Φρουζής σε ιδιόχειρες σημειώσεις του αναφέρεται σε συνάντηση 30 λεπτών και με τον Ιωάννη Στουρνάρα. Κι εδώ δηλαδή φαίνεται η ίδια τακτική του Φρουζή, όπως και με τον Γεωργιάδη, για την παράδοση των χρημάτων δωροδοκίας, όπως σας έχω καταθέσει ήδη. Θέλω επίσης να σας αναφέρω, ότι στις αρχές του έτους 2014, ο κ. Γεωργιάδης παρέδωσε στον Φρουζή εμπιστευτικό ανεπίσημο έγγραφο, με το οποίο τον ενημέρωνε για τις δαπάνες που θα έκανε το

Υπουργείο
χώρο του
claw bar
συμμετ
φαρμ
φα
π

A O X O

Α-104

Υπουργείο Υγείας το πρώτο τετράμηνο του 2014 στον χώρο του φαρμάκου, για τα ποσά του rebate και του claw back των φαρμακευτικών εταιρειών, για τις συμμετοχές των ασφαλισμένων στην αγορά των φαρμάκων, για τις συνταγογραφήσεις των γενοσήμων φαρμάκων και για τα φάρμακα υψηλού κόστους, ήτοι πληροφορίες για ενέργειες του Υπουργείου, που δεν θα έπρεπε να γνωρίζει ο Φρουζής. Επίσης, ο κ Φρουζής είχε συνάντηση την 26-9-2013 με τον Δημήτριο Πτωχό, στενό συνεργάτη του πρώην πρωθυπουργού, Αντώνη Σαμαρά, στο γραφείο του τελευταίου (πρώην πρωθυπουργού), καθώς επίσης και την 18-10-2013 είχε δεύτερη συνάντηση με τον Δημήτριο Πτωχό, στο Μέγαρο Μαξίμου. Την 21-10-2014 ο Φρουζής είχε συνάντηση με τον Παπασταύρου, επίσης στενό συνεργάτη του Αντώνη Σαμαρά. Την 15-1-2014, την 1-4-2014 και την 14-10-2014 είχε συνάντηση με τον Δημήτριο Κοντό, τότε πρόεδρο του ΕΟΠΥΥ. Την 3-4-2014 είχε συνάντηση στον 1ο όροφο του Μεγάρου Μαξίμου και την 14-4-2014 στην Λ. Αθηνών 110, 5ος όροφος με τον Χρύσανθο Λαζαρίδη, επίσης στενό συνεργάτη του Αντώνη Σαμαρά, είχε μάλιστα και την διεύθυνση του ηλεκτρονικού του ταχυδρομείου που είναι lazarch@primeminister.gr. Την 8-4-2014 είχε συνάντηση με τον Ιωάννη Στουρνάρα στην οδό Νίκης αρ. 4-6 6ος όροφος και την 30-4-2015 συνάντηση με τον ίδιον, στην Εθνική Τράπεζα. Την 9-4-2014 είχε συνάντηση με τον κ. Λιντζέρη, τότε πρόεδρο του ΕΟΦ. Την 11-4-2014 είχε συνάντηση με τον Γεώργιο

A

2

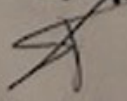
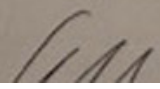
X

6.11

A-105

του Φρουζή να ε

Προβόπουλο, στο ξενοδοχείο Μεγάλη Βρετανία. Επίσης, την 14-2-2014, ο κ. Φρουζής είχε επαφή με τον Αντώνη Σαρλικιώτη, με θέμα το **HARVARD PROJECT**, για το οποίο σας έχω ήδη καταθέσει. Σκοπός της επαφής αυτής, ήταν να κάνουν έναν απολογισμό της πορείας του προγράμματος αυτού. Όλες οι πιο πάνω συναντήσεις του Κωνσταντίνου Φρουζή με τους προαναφερθέντες κρατικούς αξιωματούχους, αναφέρονται σε ημερολόγιο που τηρούσε ο Φρουζής. Θέλω επίσης να σας αναφέρω τον τρόπο με τον οποίον ο Φρουζής έγινε πρόεδρος του ΣΦΕΕ, προκειμένου να καταδειχθεί η επιδίωξη του κ. Φρουζή στην προώθηση των συμφερόντων της Νοβάρτις. Σύμφωνα με το καταστατικό του ΣΦΕΕ για να εκλεγεί κάποιος πρόεδρος, έπρεπε να κατέχει θέση διευθύνοντος συμβούλου φαρμακευτικής εταιρείας. Ο κ. Φρουζής, ωστόσο, κατά την υποβολή της υποψηφιότητάς του για την θέση του προέδρου του ΣΦΕΕ το έτος 2011, ήταν αντιπρόεδρος της Νοβάρτις και επικεφαλής του Τμήματος Market Access και ως εκ τούτου δεν πληρούσε τις τυπικές προϋποθέσεις. Για τον λόγο αυτό, συνέταξε σχετική επιστολή την οποία απέστειλε στον ΣΦΕΕ και στην οποία αναφερόταν ότι με την πιο πάνω ιδιότητά του (γενικού διευθυντή) εκπροσωπεί νόμιμα την εταιρεία σε όλους τους φορείς και τις αρχές, ώστε να φαίνεται ότι δήθεν ενεργεί ως πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Νοβάρτις και ότι συνεπώς πληροί τις τυπικές προϋποθέσεις για την συμμετοχή του στην εκλογική διαδικασία. Μάλιστα τελικά εξελέγη πρόεδρος του ΣΦΕΕ

A 9 /

τον Μάρτιο του 2012. Μάλιστα την 15-10-2012, ο Φρουζής οργάνωσε συνάντηση στον ΣΦΕΕ προκειμένου να αλλάξει το καταστατικό προς όφελός του, τέθηκε δε ο επιπλέον όρος στο καταστατικό να εξακολουθεί να είναι πρόεδρος του ΣΦΕΕ, ακόμη και αν άλλαζε φαρμακευτική εταιρεία.

ΕΡΩΤΗΣΗ. Γνωρίζετε εάν ο Κωνσταντίνος Φρουζής θα είχε λόγους να διαφύγει από την χώρα, ενόψει της εμπλοκής του στην υπόθεση της Νοβάρτις;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ. Γνωρίζω ότι ο κ. Φρουζής ταξιδεύει συχνά στο εξωτερικό και διατηρεί τραπεζικό λογαριασμό σε Ελβετική Τράπεζα με αρκετά μεγάλο χρηματικό ποσό. Επίσης διατηρεί γνωριμίες με ισχυρούς ανθρώπους στο εξωτερικό, που λόγω της μεγάλης οικονομικής τους επιφάνειας θα μπορούσαν να τον βοηθήσουν να διαφύγει.

ΕΡΩΤΗΣΗ. Σε σχέση με τα πρόσωπα που μας αναφέρατε ότι έχουν χρηματισθεί, γνωρίζετε αν οι χρηματισμοί έγιναν απευθείας ή και με μεσολάβηση τρίτων προσώπων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ. Γνωρίζω ότι ο Φρουζής έκανε τους χρηματισμούς χέρι με χέρι ο ίδιος. Στην περίπτωση όμως του Άδωνι Γεωργιάδη, γνωρίζω ότι εκτός από τις φορές που ο ίδιος ο Φρουζής τον χρημάτισε απευθείας (χέρι με χέρι), σε τρεις περιπτώσεις, τα χρήματα έλαβε για λογαριασμό του Γεωργιάδη η ιδιαίτερα γραμματέας του Βασιλική Κατραβά, εντός κίτρινων φακέλων, μια φορά εντός του ξενοδοχείου Λίντρα Μάριος όπου η ανωτέρω

(Handwritten signatures and initials)

Δ/ 107

έλαβε το ποσό των 70.000 ευρώ, το οποίο προοριζόταν για την ανακαίνιση της οικίας του Άδωνι Γεωργιάδη, και τις άλλες δύο φορές εντός του Υπουργείου Υγείας, όπου έλαβε 50.000 ευρώ και 20.000 ευρώ, αντίστοιχα, περίπου. Άλλο πρόσωπο για το οποίο γνωρίζω με βεβαιότητα ότι έχει χρηματισθεί κατ' επανάληψη με δεσμίδες χρημάτων εντός κίτρινων φακέλων σε μαύρες τσάντες, την περίοδο από το έτος 2010 έως το έτος 2013, ήταν ο Ροβέρτος Σπυρόπουλος, τέως Διοικητής του ΙΚΑ. Ο συγκεκριμένος έλαβε από τον Φρουζή για λογαριασμό της Νοβάρτις συνολικά 600.000 ευρώ το ελάχιστον, προκειμένου να προωθήσει τις τιμές και την αποζημίωση των φαρμάκων, έχοντας την σχετική αρμοδιότητα. Ο χρηματισμός του γινόταν στο γραφείο του στο ΙΚΑ από τον ίδιον τον Φρουζή, πάντοτε για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων της Νοβάρτις. Τουλάχιστον μια φορά, τα χρήματα δεν δόθηκαν στα χέρια του, αλλά σε υπάλληλο της γραμματείας του, μέσα σε κίτρινο φάκελο, καθόσον ο ίδιος βρισκόταν σε σύσκεψη και δεν μπορούσε να διακόψει. Πιστεύω ότι η συγκεκριμένη υπάλληλος δεν γνώριζε το περιεχόμενο του φακέλου, ο οποίος περιείχε ποσό περίπου 30.000 ευρώ.

Δεν έχω κάτι άλλο να προσθέσω και υπογράφω.

Η σύνταξη της παρούσας έκθεσης άρχισε την 18.50 ώρα και περατώθηκε την 21.40 της 4.2.2018.

Προς πίστωση συντάχθηκε η παρούσα έκθεση, η οποία αφού αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε υπογράφεται ως ακολούθως:

A O X GA

A-108

Η εξετασθείσα

Οι Εισαγγελείς

A

2

~~4~~
5/11

Ακόβες υπηρεσιακό αντίγραφο

5.2.2018

Ο/Η Γραμματέας

Μέντη Δέσποινα